

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ ШКОЛЯРІВ ЗА ДОПОМОГОЮ МОВНО-ЛІНГВІСТИЧНИХ ІГОР

Панасенко М.Ю. Теоретичні засади розвитку творчого мислення школярів за допомогою мовно-лінгвістичних ігор. Стаття присвячена аналізу проблеми розвитку творчого мислення підлітків у процесі вивчення іноземної мови. Розглядається питання використання можливостей лінгвістичної гри як засобу розвитку інтелекту та творчого мислення. Досліджуються методи розвитку художньо-творчих та креативних інтелектуальних здібностей дитини. Був зроблений висновок про те, що розвинути художньо-творчі та креативні інтелектуальні здібності дитини можна, навчаючи методам конструювання нових образів та метафор на підґрунті вивчення пареміологічних словосполучень, а також розвиваючи гнучкість мислення, аналітичні та синтетичні розумові операції. Всі ці методи і засоби використовуються з метою стимулювання у підлітків навчальної та пізнавальної активності на вищому творчому рівні.

Ключові слова: творче мислення, творчі здібності, мислення підлітків, креативність, узагальнення, аналіз, семантика, гра, лінгвістична гра.

Панасенко М.Ю. Теоретические основы развития творческого мышления школьников с помощью лингвистических игр. Статья посвящена анализу проблемы развития творческого мышления подростков в процессе изучения иностранного языка. Рассматривается вопрос использования возможностей лингвистической игры как средства развития интеллекта и творческого мышления. Анализируются методы развития художественно-творческих и креативных интеллектуальных способностей ребенка.

Был сделан вывод о том, что развить художественно-творческие и креативные интеллектуальные способности ребенка можно, обучая методам конструирования новых образов и метафор на основе изучения паремииологических словосочетаний, а также развивая гибкость мышления, аналитические и синтетические умственные операции. Все эти методы и средства используются с целью стимулирования у подростков учебной и познавательной активности на высшем творческом уровне.

Ключевые слова: творческое мышление, творческие способности, мышление подростков, креативность, обобщение, анализ, семантика, игра, лингвистическая игра.

Постановка проблеми. Одним із ефективних засобів розвитку інтелекту є вивчення іноземних мов. При вивченні іншої мови відбувається розвиток мислення людини шляхом знайомства з культурою іншого народу, а також шляхом заглиблення у специфічні засоби узагальнення й кодування інформації, властиві іншій мові. Особлива актуальність мовно-лінгвістичної тематики викликана входженням країни до Євросоюзу й необхідністю підвищення рівня та якості вивчення іноземних мов нашими школярами.

Мовна діяльність є одним з вирішальних факторів розвитку інтелекту підлітків. Згідно періодизації Жана Піаже, саме у підлітковому віці, починаючи з 10-12 років, людина входить в стадію репрезентативного інтелекту і формальних операцій. На цьому етапі – стадії формальних мисленнєвих операцій, за теорією Піаже, – розвивається

абстрактно-понятійне мислення, яке є найвищим рівнем вербальних форм мислення. Цей віковий період є особливо плідним для розвитку мислення.

Аналіз останніх публікацій. Розглянемо деякі фундаментальні науково-психологічні розробки, які вказують на вирішальну роль мовної діяльності у житті особистості. Вони викладені, зокрема, в дослідженнях О.Р. Лурії [15], О.О. Леонтьєва [14], В.П. Беляніна [3; 4]. Ці наукові розвідки свідчать, що вивчення мови, у тому числі іноземної, є найважливішим засобом розвитку особистості і її інтелектуальної сфери.

Проаналізуємо деякі психолінгвістичні аспекти проблеми організації навчально-розвивальної роботи, спрямованої на розвиток креативного потенціалу особистості. В цьому відношенні актуальною є проблема мовної особистості. Це сталий науково-лінгвістичний термін, який означає особу, яка занурена в мовне середовище і вивчає мову як засіб комунікації. Дослідженням мовної особистості займалися В.В. Виноградов [6], Г.І. Богін [2], Г.В. Ейлер, И.Г. Раппорт [11], Н.Ф. Рахманкулова [19], Л.В. Скуратівський [20], М.П. Муравицька [16], С.Е. Нікітіна [17]. Значно розширив зміст цього терміна і зробив його більш адаптованим до сучасної лінгвістичної науки Ю.Н. Караулов, наголосивши на тому, що мовна особистість – це людина, яка володіє здатністю створювати і сприймати тексти, що різняться ступенем структурно-мовної складності, глибиною і точністю відображення дійсності, визначеною цільовою спрямованістю [12].

Питання активізації резервних можливостей психіки особистості при вивченні іноземної мови розробляють О.М. Везуб, Н.А. Вінніченко [5], Л.М. Деркач [10], Дж. Керол [23], Є.І. Пассов [18] та ін. Проте значення вивчення саме іноземної мови для розвитку творчого інтелекту, тим не менш, є однією з малодосліджених проблем.

Характерною особливістю названих досліджень є орієнтація на реалізацію дидактичних цілей. При цьому залишається поза увагою аспект розкриття особистісного потенціалу – як основи творчого розвитку учня та студента і успішного оволодіння іноземною мовою.

Формулювання мети і завдань статті. В нашому дослідженні висунуті такі цілі і завдання:

1. Вивчити проблему активізації креативних здібностей школярів у процесі навчання за допомогою інтелектуально-творчих методів та ігор.

2. Визначити складові мовно-лінгвістичних ігор як засобу розвитку творчого мислення під час вивчення іноземної мови.

Потужним засобом розвитку творчого мислення школяра у процесі вивчення іноземної мови є мовно-лінгвістичні ігри, в процесі реалізації яких вирішується завдання розвитку інтелектуальних здібностей в ігровій формі. Відома українська вчена М.Л. Смульсон відзначає такі особливості інтелектуально-творчих ігор: «1) Основною метою інтелектуально-творчої гри, її прямим продуктом є розвиток інтелектуально-творчого потенціалу учня. 2) Використання інтелектуально насиченого середовища і «відкритих» задач. 3) Відсутність правил та будь-яких елементів змагання. 4) Відображення в грі одночасно ігрової, навчальної і професійної діяльності, відсутність їх протиставлення...» [21, с. 182].

Застосування лінгвістичних ігор з метою розвитку креативного мислення пов'язано із певними етапами формування креативності, зокрема, такими як інкубація креативного

мислення (початковий етап), етап підтримки і розвитку креативності дітей (середній етап), і нарешті, завершальний етап, коли креативне мислення дитини стає самостійним.

З метою розвитку творчих здібностей у підлітків нами розроблений оригінальний комплекс мовно-лінгвістичних вправ, до якого входять ігрові цикли та окремі вправи, які активізують різноманітні креативні якості дітей.

Розробляючи ці методики, ми вважали, що інтелектуальні здібності можна тренувати та вдосконалювати, відпрацьовуючи кожний прийом мислення за допомогою спеціальних тренінгових вправ.

Основні матеріали і результати дослідження. Щоб розвивати творче мислення, треба відповісти на питання, саме які здібності й творчі якості є головними для процесу творчості. Механізми і основні особливості і якості креативного мислення вивчали багато вчених – В.Н. Дружинін, К. Дункер, Я.О. Пономарьов, В.О. Моляко, Ф. Баррон, Дж. Гілфорд, А. Кестлер, А. Кроплей, Ф. Цвіккі та ін.

Російська дослідниця психології інтелектуальної обдарованості Л.І. Ларіонова на основі аналізу численних праць вчених, що займалися цією проблематикою, узагальнила інваріантні креативні розумові прояви, які вважаються основними, фундаментальними багатьма дослідниками. Цих особливостей інтелектуальної креативності п'ять: 1) інтелектуальна творча ініціатива, 2) широта категоризації («широта асоціативного ряду», «віддаленість асоціацій»), 3) швидкість мислення, 4) гнучкість мислення, 5) оригінальність мислення» [13, с. 115].

До вказаних головних творчих якостей ми пропонуємо додати рекомбінацію і синтез (бісоціацію) властивостей і функцій об'єктів, здатність до узагальнень, до абстрактного мислення, а також розумовий перенос й креативність в галузі підприємництва [8, с. 14, 18].

Також до цього переліку пропонуємо додати деякі важливі прояви креативності, які властиві творчій діяльності у мовно-лінгвістичній галузі. А саме, здатність до розуміння й конструювання метафор, а також здатність до розуміння прислів'їв та ідіом.

Отже, в нашій методиці тренуються такі розумові операції і якості: оригінальність мислення, гнучкість, продуктивність, узагальнення, абстрагування, виділення істотних ознак, аналіз, синтез, бісоціативне мислення, аналогізування, розуміння та конструювання прислів'їв і метафор та деякі інші. Вони є «стартовим майданчиком» для повноцінного творчого розумового процесу.

Дамо опис комплексу мовно-лінгвістичних ігор, призначених для розвитку творчого мислення та мовно-лінгвістичних здібностей школярів.

Визначимо основні прояви інтелектуальної обдарованості, які розвиваються за допомогою нашої методики.

Гнучкість думки – це здатність швидко і без внутрішніх зусиль переключатися з одного класу явищ на інший, розглядати проблему з різних точок зору.

Продуктивність мислення (легкість генерування ідей) – здатність створювати велике число ідей за короткий час у проблемній ситуації. Обдарована людина здатна розвивати одночасно велику кількість різноманітних думок та ідей, вирішуючи завдання.

Оригінальність – здатність до створення ідей, що відрізняються від загальноприйнятих, схильність до парадоксальних несподіваних рішень.

Бісоціація. Наступна складова розумової обдарованості – здатність зближувати віддалені поняття, взяті з не пов'язаних між собою сфер досвіду, і на цій основі

синтезувати нові образи й оригінальні ідеї. Найпростішим прикладом такого синтезу є багато казкових персонажів. Русалонька – об'єднання людини і риби, кентавр – людини і коня.

Метафора. За своєю природою метафора схожа на аналогію. Аналогія забезпечує перенесення ідей в несподівані галузі, дозволяє докладати принципи пристрою в живому світі до найрізноманітніших сфер людського життя. Подібним чином, перенесення властивостей предмету або явища на інше явище у сфері художньо-образного мислення та художньо-образної творчості складає механізм утворення метафори. Завдання на розвиток порівнянь та метафор наводяться у розділі «Розвиток та конструювання порівнянь і метафор».

Здатність до узагальнень, абстрактне мислення – це здатність до утворення загальних понять на підставі спільних ознак, вміння оперувати з «абстрактними», «уявними» поняттями (які в принципі неможливо побачити або «помацати руками»). Здатність до абстрагування та узагальнення розвивається за допомогою таких ігор, як цикл ігор «Протилежності», а також цикл ігор, спрямований на розуміння і застосування прислів'їв та ідіоматичних виразів.

Креативність у практичній сфері – підприємницькій діяльності. Виховати у дитини правильне ставлення до грошей і матеріальних цінностей не менш важливо, ніж навчити її творчо думати. Дуже корисно дитину навчити не тільки тому, як створювати ідеї, але й тому, як перетворювати ці ідеї в гроші і корисні справи.

Викладемо основний зміст деяких запропонованих мовно-лінгвістичних ігор та загальні принципи їхньої побудови.

Цикл мовно-лінгвістичних ігор «Протилежності» – розвиває абстрактне мислення, здатність виокремлювати найбільш істотні ознаки явищ, шляхом пошуку протилежностей свідомо виділяти їх, вбачаючи у предметі різноманітні його властивості.

Цикл ігор, спрямований на розуміння і застосування іноземних паремій, прислів'їв та ідіоматичних виразів. Вона передбачає готовність учнів до розуміння, пошуку й самостійного створення оригінальних прислів'їв та ідіом.

При роботі наводяться англійські прислів'я із паралельними українськими висловами у вигляді таблиці. Потім дітям пропонується знайти українські відповідності англійським фразеологізмам і пояснити їх загальне значення. В даному випадку використовуються компаративні (порівняльні) методи з метою розвитку таких складових інтелекту, як вміння узагальнювати, абстрагувати, «розшифровувати» та декодувати прихований зміст висловлювань. Також формується образне художньо-творче, художньо-метафоричне мислення, активізується словниковий запас, розвивається гнучкість мислення.

Розвиток мислення за допомогою розуміння, творення та конструювання порівнянь і метафор. Пропонуються й інші прийоми розвитку креативності дітей. Зокрема, це конструювання цікавих порівнянь і метафор. Воно відбувається за механізмами утворення порівнянь і створення висловів з алегоричним змістом, які засвоювались дітьми при порівнянні й аналізі прислів'їв та приказок.

Метафора утворюється шляхом перенесення властивостей одного явища на інше. Тобто, в процесі творення метафор відбувається відщеплення властивості речі від речі (абстрагування) й конструювання нових речей, явищ, понять шляхом з'єднання цих абстрагованих властивостей з іншими речами.

Ігри для розвитку асоціативного та бісоціативного мислення – допомагають розвинути творче вміння знайти зв'язок між незалежними на перший погляд твердженнями і побачити нові зв'язки в об'єктах, що, як правило, і приводить до появи нестандартних ідей та винаходів шляхом поєднання віддалених понять. Зокрема, для розвитку бісоціативного мислення наводяться мовно-лінгвістичні методики, які стимулюють зближення віддалених явищ, речей та понять. Наприклад, пропонується написати оповідання, яке б поєднало в один смисловий контекст будь-які випадкові три слова: квітка, вентилятор, дівчинка.

Цикл ігор на розвиток гнучкості мислення – допомагає всебічно розвинути інтелектуальну та психічну гнучкість – образну, вербально-семантичну, інтонаційно-фонетичну. Важливий напрям розвитку інтелекту мовно-лінгвістичними засобами, оскільки гнучкість є однією з найважливіших ознак креативності. Наприклад, пропонується винайти якомога більше застосувань звичайних речей – папірця, олівця, цукру тощо.

Застосування прийому очуження. Процес вивчення учбової теми перетвориться в творчий за допомогою прийому очуження, який був розроблений М.Л. Смутьсон [21, с.190-191]. Він призначений для того, щоб допомогти дитині подивитися на звичну ситуацію, як на незвичну. Цей прийом потрібний для того, щоб підготувати дитину до продукування незвичних ідей.

Ігри, спрямовані на розвиток креативності у сфері бізнесу і маркетингу – в цьому розділі містяться ігри, що розвивають креативність і творчі здібності у застосуванні до сфери підприємництва та маркетингу.

Зв'язок мовно-лінгвістичних методик із розвитком творчих інтелектуальних проявів представимо у таблиці 2.

Таблиця 2

Зв'язок мовно-лінгвістичних методик із розвитком творчих інтелектуальних проявів

Творчі якості, які розвиваються	Методики
Індуктивне, узагальнююче мислення	Протилежності, прислів'я й паремії
Рекомбінація та бісоціація функцій	Розвиток бісоціативного мислення, розвиток аналогій та порівнянь
Інтелектуальний перенос	Створення метафор, розвиток аналогій та порівнянь
Гнучкість	Розвиток гнучкості
Винахідливість й практицизм	Креативність у бізнесі та маркетингу

Висновки і перспективи подальших досліджень.

1. Розвиток творчого мислення підлітків можливий не тільки у традиційних формах організації навчально-виховного процесу та розвивальної роботи з дітьми, але й у такому нестандартному форматі як вивчення мови, й зокрема, іноземної мови. Одним з продуктивних засобів розвитку креативності при цьому є мовно-лінгвістична гра.

2. Представляється, що ефективними засобами розвитку креативного мислення і загального інтелекту підлітків є спеціалізовані лінгвістичні ігри, спрямовані на розуміння та конструювання порівнянь і метафор, на роботу із іншомовними прислів'ями та пареміями, на створення оригінальних ідей, розвиток індуктивного узагальнюючого мислення, активізацію бісоціативного мислення, тренінг операцій інтелектуального

переносу та аналогізування, розвиток гнучкості й продуктивності мислення, застосування прийому очуження та активізацію інших якостей творчого інтелекту. Перспективним є подальше вивчення розвивальних можливостей лінгвістичних ігор у галузі іноземних мов.

Список використаних джерел

1. Альтшуллер Г.С. Алгоритм изобретения / Г.С. Альтшуллер. – М.: Моск. рабочий, 1973. – 296 с.
2. Богин Г.И. Модель языковой личности в ее отношении к разновидностям текстов. / Г.И. Богин. – Л.: Изд-во Лен.ун-та, 1984. – 271 с.
3. Белянин В.П. Введение в психолінгвістику / В.П. Белянин. – М.: ЧеРо, 2000. – 214 с.
4. Белянин В.П. Основы психолінгвістической диагностики. (Модели мира в литературе) / В.П. Белянин. – М.: Тривола, 2000. – 126 с.
5. Винниченко Н.А., Мельникова С.И. Проблемно-коммуникативный курс по обучению английскому языку / Н.А. Винниченко, С.И. Мельникова: учебн. пособие. – Х.: Изд-во «Фолио», 1992. – 271 с.
6. Виноградов В.В. О взаимодействии лексико-семантических уровней с грамматическими в структуре языка (Мысли о современном русском языке) / В.В. Виноградов. – М.: Педагогика, 1969. – 98 с.
7. Гвоздарев Ю.А. Функции фразеологизмов в русской речи / Ю.А. Гвоздарев. – Ростов на Дону, 1989. – 112 с.
8. Губенко О.В. Як виховати генія, або Інвестиція у Вашу дитину. Для дітей від 5 до 16 років: Книга для батьків, дітей, педагогів і психологів/ О.В. Губенко. – Київ; Тернопіль, 2012. – 132 с.
9. Губенко О.В. Переструктурування як важливий механізм творчості та навчання // Практична психологія та соціальна робота / О.В. Губенко. – 2011. – №4. – С. 75-80.
10. Деркач Л.М. Психологія самоконтролю в процесі засвоєння іноземної мови: монографія / Л.М. Деркач. – Дніпропетровськ: Вид-во ДДУ, 1993. – 286 с.
11. Ейлер Г.В. Язык и личность / Г.В. Ейлер, И.Л. Раппорт. – Харків: Вид-во «Фолио», 1991. – 116 с.
12. Караулов Ю.Н. Русский язык и языковая личность / Ю.Н. Караулов. – М.: Педагогика, 1987. – 96 с.
13. Ларионова Л.И. Культурно-психологические факторы развития интеллектуальной одаренности / Л.И. Ларионова. – М.: Изд-во «Институт психологи РАН», 2011. – 320 с.
14. Леонтьев А.А. Основы психолінгвістики / А.А. Леонтьев. – М.: Смысл; СПб.: Лань, 2003. – 349 с.
15. Лурия А.Р. Язык и сознание / А.Р. Лурия. – Ростов на Дону, 1998. – 223 с.
16. Муравицька М.П. Мовна особистість у контексті психолого- і соціолінгвістичних проблем / М.П. Муравицька // Мовознавство. – 1998. – № 6. – С.73-75.
17. Никитина С.Е. Языковое сознание и самосознание личности в народной культуре. Язык и личность / С.Е. Никитина. – М.: Просвещение, 1997. – 75 с.
18. Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению / Е.И. Пассов. – М.: Просвещение, 1991. – 81 с.
19. Рахманкулова Н.Ф. Роль языка как средства общения и фактора формирования личности / Н.Ф. Рахманкулова. – М.: Изд-во Моск-го ун-та., 1989. – 61 с.
20. Скуратівський Л.В. До лінгводидактики, зорієнтованої на формування духовної мовної особистості / Л.В. Скуратівський // Дивослово. – 1997. – № 9. – С. 52-53.
21. Смутьсон М.Л. Психологія розвитку інтелекту: монографія / М.Л. Смутьсон. – К.: Нора-Друк, 2003. – 298 с.

22. Телия В.Н. Русская фразеология, ее развитие и источники / В.Н. Телия. – М., 1996. – 98 с.
23. Carrol J.B. Language, Thought, and Reality: Selected Writings of Benjamin Lee Whorf. – Cambridge: The M. I. T. Press, 1951. – 234 p.

References transliterated

1. Altshuller G.S. Algoritm izobreteniya / G.S. Altshuller. – M.: Mosk. rabochiy, 1973. – 296 s.
2. Bogin G.I. Model yazykovoy lichnosti v ee otnoshenii k raznovidnostyam tekstov. / G.I. Bogin. – L.: Izd-vo Len.un-ta, 1984. – 271 s.
3. Belyanin V.P. Vvedenie v psiholingvistiku / V.P. Belyanin. – M.: CheRo, 2000. – 214 s.
4. Belyanin V.P. Osnovyi psiholingvisticheskoy diagnostiki. (Modeli mira v literature) / V.P. Belyanin. – M.: Trivola, 2000. – 126 s.
5. Vinnichenko N.A., Melnikova S.I. Problemno-kommunikativniy kurs po obucheniyu angliyskomu yazyku / N.A. Vinnichenko, S.I. Melnikova: uchebn. posobie. – X.: Izd-vo «Folio», 1992. – 271 s.
6. Vinogradov V.V. O vzaimodeystvii leksiko-semanticheskikh urovney s grammaticheskimi v strukture yazyka (Myisli o sovremennom russkom yazyike) / V.V. Vinogradov. – M.: Pedagogika, 1969. – 98 s.
7. Gvozdarev Yu.A. Funktsii frazeologizmov v russkoy rechi / Yu.A. Gvozdarev. – Rostov na Donu, 1989. – 112 s.
8. Hubenko O.V. Yak vykhovaty henii, abo Investytsiia u Vashu dytnu. Dlia ditei vid 5 do 16 rokiv: Knyha dlia batkiv, ditei, pedahohiv i psykholohiv/ O.V. Hubenko. – Kyiv; Ternopil, 2012. – 132 s.
9. Hubenko O.V. Perestrukturuvannia yak vazhlyvyi mekhanizm tvorchosti ta nauchinnia // Praktychna psykholohiia ta sotsialna robota / O.V. Hubenko. – 2011. – №4. – S. 75-80.
10. Derkach L.M. Psykholohiia samokontroliu v protsesi zasvoiennia inozemnoi movy: monohrafiia / L.M. Derkach. – Dnipropetrovsk: Vyd-vo DDU, 1993. – 286 s.
11. Eyler G.V. Yazyk i lichnost / G.V. Eyler, I.L. Rapport. – Harklv: Vid-vo «Follo», 1991. – 116 s.
12. Karaulov Yu.N. Russkiy yazyk i yazykovaya lichnost / Yu.N. Karaulov. – M.: Pedagogika, 1987. – 96 s.
13. Larionova L.I. Kulturno-psihologicheskie faktoryi razvitiya intellektualnoy odarennosti / L.I. Larionova. – M.: Izd-vo «Institut psihologi RAN», 2011. – 320 s.
14. Leontev A.A. Osnovyi psiholingvistiki / A.A. Leontev. – M.: Smyisl; SPb.: Lan, 2003. – 349 s.
15. Luriya A.R. Yazyk i soznanie / A.R. Luriya. – Rostov na Donu, 1998. – 223 s.
16. Muravytska M.P. Movna osobystist u konteksti psykholoho- i sotsiolinhvistychnykh problem / M.P. Muravytska // Movoznavstvo. – 1998. – № 6. – S.73-75.
17. Nikitina S.E. Yazykovoe soznanie i samosoznanie lichnosti v narodnoykulture. Yazyk i lichnost / S.E. Nikitina. – M.: Prosveschenie, 1997. – 75 s.
18. Passov E.I. Kommunikativniy metod obucheniya inoyazyichnomu govoreniyu / E.I. Passov. – M.: Prosveschenie, 1991. – 81 s.
19. Rahmamkulova N.F. Rol yazyka kak sredstva obscheniya i faktora formirovaniya lichnosti / N.F. Rahmamkulova. – M.: Izd-vo Mosk-go un-ta., 1989. – 61 s.
20. Skurativskiy L.V. Do lnhvodydaktyky, zorientovanoi na formuvannia dukhovnoi movnoi osobystosti / L.V. Skurativskiy // Dyvoslovo. – 1997. – № 9. – S. 52-53.
21. Smulson M.L. Psykholohiia rozvytku intelektu: monohrafiia / M.L. Smulson. – K.: Nora-Druk, 2003. – 298 s.
22. Teliya V.N. Russkaya frazeologiya, ee razvitie i istochniki / V.N. Teliya. – M., 1996. – 98 s.
23. Carrol J.B. Language, Thought, and Reality: Selected Writings of Benjamin Lee Whorf. – Cambridge: The M. I. T. Press, 1951. – 234 p.

Panasenko M.Y. Theoretical foundations of the development of students' creative thinking through linguistic games. The article is concentrated on the analysis of the problem of development of creative thinking of adolescents in the process of studying a foreign language. The issue of using the possibilities of the linguistic games as a means of development of intelligence and creative thinking is explored.

In the article the methods of development of creative artistic and creative intellectual abilities of the child are considered. It was concluded that it's possible to develop the creative intellectual abilities of the child by teaching of using the methods of constructing new images and metaphors through the study of paremiological phrases. It should also be done by developing the flexibility of thinking, analytical and synthetic mental operations. In the article special attention is paid to such a means of developing thinking as foreign language paremias. Paremiological units are proverb, parable, folklore, fable, artistic image, comparison, metaphor, etc.

Paramide is a great tool for the development of abstract thinking of the child, because for their understanding it is necessary to abstract from the direct meaning of the word. Also, paremias help to develop a generalized view of the life and philosophical problems of human existence. An effective way of developing the creative potential of students is the spontaneous oral fantasy at the lesson, the production of unusual ideas, puns and neologisms. In order to develop the originality of thinking in the learning process is also used method of an alienation, developed by ML Smulson. Among the methods of developing creative thinking, we also used such as the compilation of stories, the method of thematic drawing, etc. All these methods and means are used to stimulate adolescents creative level of educational and cognitive activity.

Key words: creative thinking, creative abilities, adolescent thinking, creativity, generalization, analysis, semantics, game, linguistic game.